

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 417/2015-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. septembra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Milošom Kaščákom, advokátska kancelária, Kalinčiakova 10, Vranov nad Topľou, vo veci namietaného porušenia základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručeného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 8 Tpo 13/2014-164 z 21. augusta 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. októbra 2014 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručeného čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 Tpo 13/2014-164 z 21. augusta 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, národnej protizločineckej jednotky, expozitúry Východ Košice (ďalej len „vyšetrovateľ“) ČVS: PPZ-91/NKA-PZ-VY-2012 zo 4. apríla 2014 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie za pokračovací zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a) a b), ods. 2 písm. a) a ods. 3 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a iné.

Uznesením Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) č. k. 0 Tp 130/2014-19 z 5. apríla 2014 bol sťažovateľ v tejto trestnej veci z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vzatý do väzby. Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažnosť Krajská prokuratúra v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“), o ktorej krajský súd uznesením sp. zn. 4 Tpo 5/2014 zo 6. mája 2014 v zložení senátu: predseda senátu JUDr. Martina Zeleňáková (referujúca sudkyňa – spravodajkyňa) a sudcovia JUDr. Peter Tobiaš a JUDr. Monika Halkociová rozhodol tak, že ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Sťažovateľ následne 23. júna 2014 požiadal o prepustenie z väzby na slobodu. Jeho žiadosti však prokurátor vykonávajúci dozor nad prípravným konaním nevyhoviel, preto ju predložil okresnému súdu na rozhodnutie. Okresný súd sa nepovažoval za príslušný na konanie v tejto veci, preto žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu uznesením č. k. 0 Tp 130/2014-83 z 3. júla 2014 postúpil Okresnému súdu Liptovský Mikuláš. Proti rozhodnutiu o postúpení veci podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej krajský súd v senáte, ktorého predsedníčkou a zároveň sudkyňou spravodajkyňou bola opäť JUDr. Martina Zeleňáková, rozhodol tak, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu uznesením sp. zn. 4 Tpo 13/2014 z 23. júla 2014 podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v celom rozsahu zrušil a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Vzhľadom na uvedené okresný súd uznesením sp. zn. 0 Tp 130/2014 zo 4. augusta 2014 podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, keďže dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku naďalej existoval, nahradil väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka a prepustil ho na slobodu.

Proti tomuto rozhodnutiu podala opravný prostriedok krajská prokuratúra, o ktorom krajský súd uznesením sp. zn. 8 Tpo 13/2014 z 21. augusta 2014 v zložení senátu: predseda JUDr. František Mozner a sudcovia JUDr. Peter Revák (referujúci sudca – spravodajca) a JUDr. Monika Halkociová rozhodol tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku uznesenie okresného súdu sp. zn. 0 Tp 130/2014 zo 4. augusta 2014 zrušil a zároveň podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku sám žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 8 Tpo 13/2014 z 21. augusta 2014 porušil jeho základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručené čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny a svoje presvedčenie odôvodnil takto:

„Podľa bodu 2.3 rozvrhu práce Krajského súdu v Prešove väzobné veci zapisované do registrov Tpo a Tos, v ktorých už krajský súd konal, sa po ich opätovnom predložení pridelia senátu, predsedom ktorého je sudca, ktorý bol v pôvodnom konaní sudcom spravodajcom. Ak pôvodný sudca spravodajca nie je predsedom senátu, vec sa pridelí senátu, členom ktorého je tento sudca, ktorý v tejto veci bude opäť sudcom spravodajcom. Ak je vo veci viac sudcov spravodajcov, pridelí sa senátu, predsedom alebo členom ktorého je posledný sudca spravodajca. To neplatí, ak poslednému sudcovi spravodajcovi bola vec pridelená postupom podľa bod 2.4. písm. a), d).

Podľa bodu 2.4 vec bude pridelená bez využitia technických prostriedkov a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti SR senátu, predseda ktorého je sudca, ktorý má v príslušnom týždni pohotovosť

a) ak napadla vec, v ktorej bola podaná sťažnosť proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty väzby,

b) keď sa koná na verejnom zasadnutí o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu o nevzatí do väzby,

c) ak sa koná o sťažnosti obvineného proti uzneseniu o vzatí do väzby v konaní podľa § 204 ods. 1 Tr. por.,

d) ak sa má rozhodnúť o vylúčení sudcu pre prípravné konanie.

Zákonným sudcom sťažovateľa je predsedníčka senátu a sudkyňa spravodajkyňa JUDr. Martina Zeleňáková.

Preto pokiaľ vo veci rozhodol iný sudca, bolo porušené základné právo sťažovateľa nebyť odňatý zákonnému sudcovi...

Po opätovnom predložení veci na krajský súd nebol dôvod na postup podľa bodu 2.4 písm. a, d) rozvrhu práce, pretože nešlo o prípad, aby išlo o vec, v ktorej bola podaná sťažnosť proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty väzby alebo sa malo rozhodnúť o vylúčení sudcu pre prípravné konanie...“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľa nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 21. 8. 2014, č. k. 8 Tpo 13/2014-164- porušené bolo.

Uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 21. 8. 2014, č. k. 8 Tpo 13/2014-164- zrušuje.

Prepúšťa sťažovateľa ihneď na slobodu.

Sťažovateľovi priznáva úhradu trov konania v sume 284,08 €, ktoré je mu Krajský súd v Prešove povinný uhradiť na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Zároveň sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd podľa § 26 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) považoval jeho vec za naliehavú.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom všeobecného súdu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 80/2010, IV. ÚS 71/2012, III. ÚS 77/05, III. ÚS 80/2010, III. ÚS 122/2012).

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Ústavný súd preto môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd za predmet sťažnosti považoval namietané porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, a to uznesením krajského súdu č. k. 8 Tpo 13/2014-164 z 21. augusta 2014, ktoré malo spočívať v tom, že o sťažnosti krajskej prokuratúry proti rozhodnutiu okresného súdu o nahradení väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka a jeho prepustení z väzby na slobodu rozhodol krajský súd v senáte, ktorý nebol vo veci podľa názoru sťažovateľa zákonným.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

Ústavný súd v prvom rade pripomína, že konanie pred všeobecnými súdmi, ktorého výsledkom bolo vydanie napadnutého rozhodnutia, inicioval sťažovateľ podaním žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, následkom čoho je potrebné napadnuté rozhodnutie považovať za rozhodnutie o osobnej slobode. Sťažovateľ v súvislosti s týmto rozhodnutím namieta porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 1 ústavy (resp. čl. 38 ods. 1 listiny). Z judikatúry ústavného súdu ale vyplýva, že osobná sloboda a jej ochrana sú predmetom čl. 17 ústavy (prípadne čl. 8 listiny). Ústavný súd už v minulosti konštatoval, že v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa práva na osobnú slobodu (čl. 17 ods. 1 ústavy) je obsiahnuté aj právo byť pozbavený slobody iba z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, ako aj právo obvineného podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú (resp. primeranú dobu) alebo byť prepustený počas konania (obdobne napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, I. ÚS 69/08).

Ak teda sťažovateľ v tejto veci namietal porušenie svojho základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 38 ods. 1 listiny, javí sa jeho sťažnosť ako zjavne neopodstatnená, pretože tieto ustanovenia ústavy a listiny sa aplikujú pri rozhodovaní vo veci samej a neaplikujú sa na rozhodovanie všeobecného súdu o väzbe, keďže špeciálne ustanovenia čl. 17 ústavy (čl. 8 listiny) týkajúce sa osobnej slobody obsahujú jej základné hmotné a procesné atribúty vrátane práva na spravodlivé súdne konanie a v jeho rámci aj na zákonného sudcu (pozri napr. IV. ÚS 500/2011, I. ÚS 445/2014, uznesenie z predbežného prerokovania č. k. III. ÚS 207/2014-25

z 18. marca 2014). Z uvedeného dôvodu je sťažnosť sťažovateľa zjavne neopodstatnená, čo je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napriek uvedenému v snahe vyhnúť sa prílišnému formalizmu preskúmal sťažnosť sťažovateľa aj z hľadiska jej merita, t. j. či skutočne o sťažnosti krajskej prokuratúry proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 130/2014 zo 4. augusta 2014 rozhodol krajský súd v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Tpo 13/2014 v zákonnom zložení senátu.

Sťažovateľ tvrdí, že v jeho trestnej veci bola v rámci konania druhostupňového súdu zákonnou sudkyňou JUDr. Martina Zeleňáková ako sudkyňa spravodajkyňa, ktorej vec bola prvýkrát pridelená a ktorá zároveň bola v danom čase predsedníčkou senátu krajského súdu „4 Tpo“.

Podľa rozvrhu práce krajského súdu na rok 2014 v znení, ako ho cituje sťažovateľ, *„väzobné veci zapisované do registrov Tpo a Tos, v ktorých už krajský súd konal, sa po ich opätovnom predložení pridelia senátu, predsedom ktorého je sudca, ktorý bol v pôvodnom konaní sudcom spravodajcom. Ak pôvodný sudca spravodajca nie je predsedom senátu, vec sa prideli senátu, členom ktorého je tento sudca, ktorý v tejto veci bude opäť sudcom spravodajcom. Ak je vo veci viac sudcov spravodajcov, prideli sa senátu, predsedom alebo členom ktorého je posledný sudca spravodajca. To neplatí, ak poslednému sudcovi spravodajcovi bola vec pridelená postupom podľa bod 2.4. písm. a), d).“*

Podľa ďalšieho ustanovenia rozvrhu práce krajského súdu na rok 2014, ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti neuvádza a ktoré je označené ako Pracovná pohotovosť (pozri jeho druhý odsek, strana 23) *„V záujme zabezpečenia plynulého a včasného rozhodovania väzobných vecí v období justičných prázdnin v mesiacoch júl a august vydá predseda súdu... osobitné opatrenie upravujúce pridelovanie týchto vecí v danom období. Toto opatrenie sa stáva súčasťou rozvrhu práce.“*

Týmto osobitným opatrením bolo opatrenie pod sp. zn. 1 SprO/815/2014 z 26. júna 2014, ktoré bolo vydané „*Za účelom zabezpečenia bezodkladného konania a rozhodovania vo väzobných veciach, ktoré napadnú krajskému súdu v období od 30. 6. 2014 do 2. 9. 2014...*“, a podľa relevantnej časti ktorého „*Do súdneho oddelenia Tpo (v poradí nad 1000) sa mechanicky zapisujú sťažnosti proti rozhodnutiam okresného súdu podľa § 72 ods. 3 Tr. por. a podľa § 76 ods. 3 Tr. por. Tieto veci sa pridelujú tak, že o sťažnostiach bude rozhodovať sudca, ktorý má pohotovosť v príslušnom týždni, kedy sa koná verejné zasadnutie pri neakceptovaní návrhu prokurátora na vzatie do väzby... Veci, v ktorých bolo podaná sťažnosť proti rozhodnutiu o predĺžení lehoty trvania väzby, sa pridelia sudcovi, ktorý má v príslušnom týždni pohotovosť. Nápad ostatných vecí registra Tpo, ktoré sa pridelujú prostredníctvom elektronickej podateľne, sa riadi opatrením ako pri zapisovaní do registra Tos.*“. Podľa ustanovenia týkajúceho sa zapisovania vecí do registra Tos „*Veci, ktoré napadnú do registra Tos, sa v súlade s rozvrhom práce pridelujú sudcom prostredníctvom elektronickej podateľne...*“.

V závere opatrenia predsedu krajského súdu sp. zn. 1 SprO/815/2014 z 26. júna 2014 je uvedené, že „*Tento osobitný spôsob pridelovania vecí sa týka iba sudcov, ktorí v príslušnom týždni, ak napadne vec, čerpajú riadnu dovolenku...*“.

Podľa zistenia ústavného súdu krajský súd pod sp. zn. 1 SprO 981/2014 na základe žiadosti podpredsedu krajského súdu z 29. júla 2014 pozastavil nápad na trestnom úseku v senáte „4 Tpo“, predsedníčkou ktorého bola JUDr. Martina Zeleňáková, a to od 29. júla 2014 do 28. augusta 2014 z dôvodu čerpania dovolenky „*predsedu senátu*“, a to na základe „*Opatrenia predsedu Krajského súdu 1 SprO 815/2014 zo dňa 26. 6. 2014 v súvislosti s rozhodovaním vo väzobnej agende počas dovolenkového obdobia*“. Z tohto dôvodu bola vec sťažovateľa, ktorá napadla v tomto období (prvá polovica augusta 2014) pridelená náhodným výberom prostredníctvom elektronickej podateľne do senátu „8 Tpo“.

Pokiaľ teda sťažovateľ vidí porušenie základného práva na zákonného sudcu v tom, že v jeho väzobnej veci, t. j. týkajúcej sa osobnej slobody nekonal a nerozhodoval senát „4

Tpo“, ktorému v príslušnom období bol pozastavený nápad, a to za účasti sudkyne spravodajkyne JUDr. Martiny Zeleňákovéj, ktorá v tom čase čerpala riadnu dovolenku, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ svojimi argumentmi uvedenými v sťažnosti žiadnym dostatočným spôsobom hodnoverne nepreukázal také kvalifikované porušenie zákonných ani iných pravidiel upravujúcich pridelovanie väzobných vecí do jednotlivých senátov krajského súdu, ktoré by malo za následok porušenie jeho základných práv. Naopak, ústavným súdom zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že vo veci sťažovateľa vedenej krajským súdom pod sp. zn. 8 Tpo 13/2014 konal 21. augusta 2014 zákonný senát v zákonomnom zložení, a teda k porušeniu základného práva na zákonného sudcu, resp. nebyť odňatý zákonnému sudcovi nedošlo. Pridelenie veci konajúcemu senátu prebehlo v súlade s vopred určenými pravidlami uvedenými v rozvrhu práce krajského súdu, ktorého súčasťou bolo aj príslušné opatrenie predsedu krajského súdu.

Prihliadajúc na uvedené neprichádza do úvahy iné, len vysloviť záver, že sťažnosť sťažovateľa je vzhľadom na absenciu príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením základného práva na zákonného sudcu (nebyť odňatý zákonnému sudcovi) a označeným uznesením krajského súdu č. k. 8 Tpo 13/2014-164 z 21. augusta 2014 zjavne neopodstatnenou, preto ju ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť bola ako celok odmietnutá, stalo sa právne bezpredmetným zaoberať sa ďalšími v petite sťažnosti uvedenými požiadavkami sťažovateľa, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. septembra 2015